

Asia: VN/5698/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain ja rikoslain 48 luvun 6 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Kommentit suojelesityksenteko-oikeutta ja suojelesityksestä kuulemista koskeviin ehdotuksiin

-

Kommentit alustusmenettelyn purkamiseen ja muutoksenhakua koskeviin ehdotuksiin

Pohjois-Karjalan ELY-keskus näkee myönteisenä, että alustusmenettelyn purkamisella nopeutetaan suojeiluprosesseja. Esityksen mukaan ELY-keskusten päätökset toimitettaisiin ympäristöministeriölle tiedoksi, jolloin ministeriö voisi seurata soveltamiskäytäntöä vastaista lainsäädännön kehittämistä silmällä pitäen. ELY-keskuksen mielestä on tärkeää myös varmistaa ELY-keskusten ja ympäristöministeriön tiiviin yhteistyön jatkuminen sekä laatia mm. päivitetty toimintatapa- ja tulkintaohjeet, joilla varmistetaan muun muassa valtiolle mahdollisesti aiheutuvien korvausten oikeasuhtaisuus.

Kommentit ehdotettuihin poikkeamisluvan edellytyksiin ja lupamenettelyyn

Pohjois-Karjalan ELY-keskus pitää poikkeamismenettelyn liittämistä lakiin myönteisenä asiana. Olosuhteiden muuttuessa tämä tuo suojeiluprosessiin tarvittavaa joustavuutta. Toisaalta on kuitenkin huomioitava, että poikkeamismenettely saattaa lisätä ELY-keskusten työmäärää ja resurssitarvetta rakennussuojelulakiasioissa.

Kommentit korvaussäätelyä koskeviin ehdotuksiin

Ehdotuksen mukaan täysi korvaus muutettaisiin kohtuulliseksi korvaukseksi. Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen mielestä esitetty korvaussäätely voi heikentää maanomistajien asemaa suhteessa nykyiseen lakiin. ELY-keskuksen käsityksen mukaan korvaussäätelyn lähtökohtana on jo nykyisinkin ollut, että korvausvelvollisuus kohdistuu vain niihin vahinkoihin, mitkä aiheutuvat suojeilupäätöksen aiheuttamasta rakennuksen käytön tai hoidon rajoittamisesta, ei tavanomaiseen rakennuksen kunnossapitoon aiheutuviin kustannuksiin. Vaarantamiskiellosta aiheutuvat vahingot eivät välttämättä poikkea suojeilupäätöksen aiheuttamista vahingoista, jonka johdosta saattaisi olla hieman ristiriitaista säätää vahinkojen määräysperusteet ehdotetulla tavalla erilaisiksi.

Esityksessä todetaan, että perustelluista syistä korvaus voisi myös kattaa selkeästi arvioitavissa olevan haitan tai vahingon kokonaisuudessaan. Korvauksen määrään liittyvän harkintavallan lisääntyessä on riski, että rakennuksien omistajat joutuvat eriarvoiseen asemaan nykyiseen täyden korvauksen korvaussäätelyn verrattuna. Jos korvaussäätelyä muutetaan esitetyn mukaiseksi, yhdenmukaisen päätöskäytäntöjen varmistamiseksi on laadittava tarvittavat tulkintaohjeet.

Kommentit ehdotuksiin, jotka koskevat rikostunnusmerkistöjä sekä menettelyä rikosasioissa ja tarkastuksissa

-

Kommentit viranomaisten tiedonsaantioikeutta koskevaan ehdotukseen

-

Muita huomioita esitysluonnoksesta

Lähtökohtaisesti Pohjois-Karjalan ELY-keskus pitää rakennusperintölain uudistusta myönteisenä. Uudistuksen johdosta suojeluprosessit tulisivat nopeammiksi ja joustavammiksi.

ELY-keskuksen arvion mukaan vireille tulevien suojeluesityksien määrä tulisi muutoksen johdosta todennäköisesti hieman kasvamaan. Tämä tarkoittaisi myös sitä, että suojeluasiat sitoisivat nykyistä enemmän ELY-keskuksien henkilöstöresursseja. Mikäli ELY-keskuksien ajankäyttö rakennusperintölakiasioissa lisääntyy merkittäväksi, voi yksi uudistuksen vaikutuksia olla, että ELY-keskuksien on karsittava muuta kulttuuriympäristöasioiden parissa tapahtuvaa alueellista edistämistoimintaa.

ELY-keskus pitää erityisen myönteisenä sitä, että lainvalmistelun yhteydessä on suunniteltu yhteen ELY-keskukseen sijoitettavaa koordinoivaa tehtävää, jolla edistetään ja yhtenäistetään menettely- ja tulkintatapoja. On tärkeää saada perustettua kaikille ELY-keskuksille tarkoitettu asiantuntijapalvelu. ELY-keskuksissa voi olla erilaisia kehittämistarpeita. Näiden tarpeiden kartoittamisesta voisi olla hyödyllistä koordinoivan tehtävän sisällön suunnittelussa.

Pirinen Tarja
Pohjois-Karjalan ELY-keskus

Holopainen Heikki
Pohjois-Karjalan ELY-keskus - Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue/Luonto
ja alueidenkäyttöyksikkö